

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

Резенькова М. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	128
Маршева Є. О. СПІВРОБІТНИЦТВО СОТ ТА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	132
Удовиченко Д. О. ДОСЯГНЕННЯ НОБЕЛІВСЬКИХ ЛАУРЕАТІВ З ЕКОНОМІКИ У 2018 , 2019 РОКАХ	137
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ	141
Коваль К. О. ФУНКЦІЇ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	141
Біліченко В. І. СВІТОВА ПРАКТИКА СПРИЯННЯ МОЛОДІЖНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ	144
Олійник М. М. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕПОНИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	148
Власенко Я. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	152
Заскалько О. М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	154
Болховецька В. Ю. РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	158
Поливяна А. П. ДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ	162
Прокопчук К. С. МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	166
Гладченко В. О. КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ.....	170
Андреасян Е. С., Новіков А. О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	172
Копилова Д. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178

**Андреасян Едуард Самвелович,
Новіков Антон Олегович,
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка», 5 курс, група 5М
Науковий керівник – к.е.н., завідувач кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку Соляр В.В.**

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний етап розвитку техніки, технології та економіки підтверджує, що виробництво є однією з основних видів діяльності з розповсюдження автоматизації, заснованої на процесах адміністрування й управління. Виконання економіко-статистичних досліджень потребує певної інформації, яка надає основні відомості про колектив, підприємство, а також первинні дані для комп'ютерної обробки у вигляді техніко-економічних показників.

Тоді процес виробництва можна розглядати як перетворювач вхідної інформації у вихідну. Вхідні показники – це витрати всіх видів ресурсів, умови їх виробничого споживання, природні умови тощо. Вихідні – результати виробництва: обсяги продукції, її номенклатура, якість, трудомісткість, собівартість тощо.

Річний обсяг вхідних і вихідних даних середнього промислового підприємства приблизно дорівнює 100 тис. документів і 1000 тис. показників. Тільки статистична та бухгалтерська звітність такого підприємства досягає 80 тис. показників. Найбільшу питому вагу становить транспортна та розрахунково-платіжна документація.

Між вихідними показниками з одного боку та вхідними існує причинно-наслідковий зв'язок, який відбиває вплив вхідних показників і умов виробничого споживання на виході. Первинна інформація є одним із важливих джерел управління виробництвом, контролю за здійсненням господарської діяльності виробничими колективами. Тому удосконалення системи

формування інформаційних потоків є актуальною проблемою сьогодення, головною умовою взаємної відповідності інституціональної структури економіки і адміністративної структури господарювання.

Від організації системи постановки первинного обліку залежить якість дії всієї системи обліково-контролюючої, соціально-економічної та адміністративної інформації. Великий вклад в розробку інформаційних систем внесли вчені: Епштейн В.Л., Ланкастер Ф.У., Корольов М.А., Черняк Ю.І., Піляревський Р.С. та багато інших.

Проектуванню інформаційних систем повинно передувати створення моделі об'єкта управління. Ієрархія системи управління полягає в тому, що заміна внутрішніх параметрів будь-якого рівня вищим рівнем управління відбивається у вигляді функцій, здатних концентровано відображати ступінь організованості нижчого рівня. Для цього вищому рівневі управління необхідно знати точні значення всіх характеристик нижче розташованого та останніх рівнів. Управляти колективом – це змінювати за певними законами та закономірностями систему показників усіх сфер діяльності, визначати і змінювати стан економічної системи.

Система показників виробничих колективів повинна забезпечувати відповідну повноту опису та володіти остатнім рівнем розрахункової спроможності. При такому підході предметом дослідження є система групування інформації (показників) про діяльність окремого колективу. Формалізуємо в системі структури рівні управління, його ритми та кількість рішень, що сприймаються, з метою одержання загальної оцінки про рівень організованості системи. Визначимо вісім рівнів управління інституціональною структурою економіки.

Використовуючи закон затухаючих коливань, можна записати залежність періоду прийняття рішень від рівнів управління:

$$S = A e^{kt} \sin(\omega) t \quad (1)$$

де S – період прийняття рішень на відповідному рівні,

A – період прийняття рішень на першому рівні,

k – коефіцієнт дроблення ритму управління.

На базі даних досліджуваного об'єкту обчислимо логарифмічний декремент затухання $\eta = 1,609$ ¹. Тоді, знаючи кількість інформації, яка обробляється на вищому рівні, можна обчислити загальну кількість інформації, яка обробляється управлінням за формулою:

$$S = A e^{-1,609} \sin(\omega) t$$

Розподіл інформації за рівнями управління можна показати затухаючою кривою. Лінії, які перпендикулярно перетинають вісь X у точках Z ($Z = n \frac{\pi}{\omega}$, $n=1,2,3\dots$), поділяють затухаючу криву на ділянки, що відповідають рівням управління. Це свідчить про характер и закон дроблення економічної інформації за вісьмома рівнями управління, які визначаються ритмом прийняття рішень, котрий у свою чергу тісно зв'язаний з періодом технологічних операцій, що перебувають під контролем на відповідному рівні. Ритм збору інформації повинен відповідати ритму проходження технологічного процесу. Тільки за таких умов система управління буде надійною та ефективною. Облікова інформація є дзеркальним відтворенням планової інформації (аналогічно формулі 1). На вищому рівні управління питома вага рішень, що приймаються, зменшується при одночасному збільшенні їх кількості.

Пропонований метод розробки інформаційної структури підрозділу виходить із схеми технологічних процесів, оскільки вони є джерелом інформації по каналах зворотних зв'язків і споживачами прямих управлінських дій. Таким чином, основою побудови інформаційної структури управління є дієвий процес виготовлення продукції в поєднанні із зв'язками в середині рівнів, що і визначає алгоритм інформаційної моделі інституціональної структури економіки.

В основу відособленості виробничих колективів покладено організаційно-технічну схему виробництва продукції, соціально-економічні і технічні умови об'єднання робітників у самостійні колективи для виконання робіт за стадіями

¹ Розраховано за фактичними даними ХЕТЗ, м.Харків

виробничого циклу та технологічними маршрутами виготовлення продукції. Важливий крок у перебудові управління економікою – це вибір і обґрунтування показників, за якими повинна оцінюватися робота економічно самостійних колективів, і визначення на цій основі їх конкретного внеску в кінцевий результат роботи цеху, підприємства, фірми. У практиці виробничо-економічної діяльності колективів така комплексна реалізація наукових напрямів не виявлена.

Важливим резервом реалізації вимог основного економічного закону є зниження собівартості продукції як відбиття задоволеності потреб суспільства з мінімальними витратами. Кожна галузь народного господарства має певну об'єктивну структуру витрат на виробництво. Але методи порівняння витрат з результатами для всіх є однією з основних проблем економічної науки і практики господарювання через неможливість подати заводський прибуток чи прибуток фірми за планом і фактично у вигляді суми «внесків» відособлених підрозділів (колективів). Їх результати оцінюються опосередковано, суб'єктивно.

Особливості підприємств промисловості визначають структуру витрат на виробництво. На формування основних показників діяльності первинного колективу впливають також умови, коли кожен колектив працює на кінцевий результат.

Встановлено, що певні труднощі полягають у формування прейскуранта цін на продукцію (робіт, послуг).

На прикладі виробництва (приладобудування) встановлено, що оптові ціни можуть бути використані як внутрішні розрахункові ціни на продукцію. Введемо позначення: S_k – оптова ціна продукції, a_{ij} – норми використання ресурсів, X_i , V_i – планові валові і товарні обсяги виробництва продукції конкретного колективу; G_{ak} – заробітна платня, пов'язана з виробництвом продукції K та обов'язковими розрахунками до відповідних фондів (a); S_k – собівартість продукції K . Тоді плановий баланс ресурсів можна записати у такий спосіб:

$$X_i - \sum a_{ij} X_j = B_i \quad (2)$$

а собівартість певного виду продукції (робіт, послуг) конкретного трудового колективу буде відповідати:

$$S_i = \sum_j a_{ij} s_j + (\Gamma_{1j} + \Gamma_{2j} + \Gamma_{3j} + \Gamma_{4j} + \dots + \Gamma_{nj}) X_i \quad (3)$$

Прибуток за традиційним розрахунком буде дорівнювати:

$$\Pi = \sum_{i=1}^n (C_i - S_i) B_i \quad (4)$$

n – кількість обов'язкових відрахувань з прибутку.

Після певних математичних перетворень цей показник з загальному вигляді можна подати:

$$\Pi = \left\{ \sum_{i=1}^n \left[C_i - \sum a_{ij} C_j - \frac{\sum_a \Gamma a_i}{X_i} \right] X_i \right\}$$

$$\Pi_i = \left(C_i - \sum a_{ij} C_j - \frac{\sum_a \Gamma a_i}{X_i} \right) X_i \quad (5)$$

Відображення прибутку у вигляді співвідношення (4,5) є новим, нетрадиційним. Далі буде аргументована доцільність подання прибутку госпрозрахунку колективу щодо організації внутрішнього розрахунку у первинних колективах.

За математичними формулами (4,5) робимо висновок, що прибутковість кожного виду продукції можна розрахувати у такий спосіб. Реалізація одиниці товарної продукції дорівнює оптовій ціні виробу:

$$P_j = C_j$$

Витрати на випуск продукції дорівнюють:

$\sum_j a_{ij} C_j$ – Сума витрат на використанні матеріальні ресурси за оптовими цінами;

$\frac{\sum_{a=1} \Gamma a_i}{X_i}$ - Сума витрат на заробітну платню, послуги інших організацій, обов'язкові відрахування до спеціальних фондів;

$\frac{\sum_{a=n+1}^{\Gamma} a_i}{X_i}$ – Сума витрат на ремонт, за транспортні послуги, оцінені по собівартості.

Таким чином встановлено, що розрахунковий прибуток окремого колективу від виробництва одиниці кожного виду продукції має виручку, що дорівнює оптовій ціні. Колектив певного технологічного циклу розраховується з іншими колективами за матеріали, сировину, напівфабрикати, енергоресурси за оптовими цінами; сплачує за транспортні послуги та за ремонтні роботи відповідно до угод, а також компенсує витрати по заробітній платні та обов'язкових виплатах з прибутку.

У процесі дослідження було доведено, що можна розраховувати середні ціни майже на всі види продукції. Аналогічно, враховуючи певні споживчі властивості продукції (послуги), в процесі оперативного аналізу можна визначити обсяги прибутку від кожного виду продукції і для кожного підрозділу (колективу) в цілому.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_009. 2. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посіб. / [Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора, В. С. Рижиков, В. А. Панков та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.